

4. Кочоть В. Залучення приватного сектору до розвитку громад / Дослідження підготовлено в межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру (UN RPP) за фінансової підтримки Європейського Союзу. Краматорськ. 2019. URL: <https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/Donbas/RPP/Private%20sector%20engagement%20research%20FINAL.pdf>
5. Бобровська О. Розвиток корпоративної соціальної відповідальності – дієвий інструмент підвищення якості і ефективності місцевого самоврядування. *Ефективність державного управління*. 2016. ВИП. 1/2. Ч.1. С.239-247.

Василій ВОРОБЕЦЬ

аспірант кафедри податків і фіскальної політики
Тернопільського національного економічного університету

ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ БЛОКЧЕЙНУ В УМОВАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Технологія блокчейн це симбіоз криптографії та комп'ютеризації. На перший погляд система блокчейн виглядає перспективною та не має суттєвих недоліків. Блокчейн – це структурована база даних, «ланцюжок блоків», де кожен блок пов'язаний з попереднім. Блок містить в собі набір записів (інформацію). Кожен новий блок з інформацією додається в кінець ланцюжка. Таким чином, створюється своєрідний «реєстр» даних, у який дані вносяться у суворій послідовності. Кількість блоків є необмеженою. Змістовно блок може містити будь-яку інформацію: про дії, людей, об'єкти, трансакції, серійні номери, видані кредити тощо. Іншим словами, блокчейн – це розподілений публічний реєстр, заснований на сучасних криптографічних алгоритмах, що містить базу даних про всі раніше здійснені операції, який носить децентралізований характер, і що міститься в публічних джерелах Мережі. [1]

Система блокчейн існує досить давно та має динамічну історію розвитку. Блокчейн буває декількох видів, класифікується за типами зв'язку між суб'єктами в мережі, алгоритмами конкурентного доступу, видами верифікації та аутентифікації, рівнем контролю системи. Системи блокчейн бувають закритими, відкритими та комбінованими. Найбільш розповсюджені системи з шифруванням RSA та ECDSA, існують також десятки інших видів систем.

Використовуючи блокчейн у процесі розрахункових трансакцій, підприємці можуть суттєво зменшити операційні витрати та збільшити обіговий капітал. Найперспективнішими для використання блокчейну є такі напрями: кредитування P2P (Peer-to-Peer)¹; урегулювання спорів, керування замовленнями, просування

¹ P2p-кредитування - це механізм запозичення грошей між фізичними особами за допомогою спеціальних онлайн-майданчиків. Його суть у тому, що люди можуть позичати їх одне одному без залучення фінансових інститутів: банків, кредитних спілок або мікрофінансових

товарів; бухгалтерський облік основних засобів та актів звірки [2].

Сьогодні блокчейн-технологія в основному обмежується сферою криптовалют. Перші протоколи «електронних грошей» були запропоновані науковцями Стефаном Бренсом та Девідом Чаумом ще в 1983 році. Однією з геніальних розробок 21го століття стала система блокчейн для біткоїн, що створена групою людей під ім'ям Сатоші Накамото (англ. Satoshi Nakamoto). 3-го січня 2009 року було випущено першу криптовалюту та створено перший блок. Це стало поштовхом до третьої промислової (інформаційної) революції, що найближчим часом буде змінювати світ дуже стрімкими темами. [3]

В ідеальному випадку обробка транзакцій в рамках блокчейн технології повинна відповідати таким властивостям: транзакції повинні бути узгоджені з поточним станом системи; транзакції повинні бути авторизовані; транзакції повинні бути незмінними; транзакції повинні бути кінцевими. Після того як транзакція записана до реєстру, її неможливо звідти видалити, що, по суті, призвело б до повернення грошей відправнику.

На початку 2018 року Україна потрапила до десятки країн, де блокчейн почав використовуватися на державному рівні. У 2017 році Кабінет Міністрів України уклав угоду з американською компанією BitFury про переведення державних реєстрів на блокчейн-платформу, а Міністерство аграрної політики презентувало оновлений державний земельний кадастр на блокчейні.

За даними асоціації "Блокчейн України", в Україні є близько 200 криптокомпаній і блокчейн-компаній. Для порівняння: у Німеччині таких компаній близько 300. Однак більшість українських крипто-фірм не створювали юридичну особу або зареєстровані в інших країнах з більш інноваційним та лояльним законодавством.

У жовтні 2019 року Міністерство цифрової трансформації та бізнес підписали меморандум про впровадження блокчейну в державних органах та розробку законодавства з легалізації ринку криптовалют.

У листопаді 2019 року до Верховної Ради внесено було внесено законопроект про легалізацію в Україні криптовалют. Акт розроблений блокчейн-спільнотою, міжфракційним депутатським об'єднанням Blockchain4Ukraine, Офісом ефективного регулювання (BRDO) і командою Міністерства цифрової трансформації. Уперше в історії країни законопроект дає визначення поняттям "віртуальний актив", "криптоактив", "операція з криптоактивами", "розподілений реєстр", "маркер", "токен-актив". Технологію блокчейну урядовці хочуть передусім використовувати для державних реєстрів та роботи державних установ.

організацій. У світі обсяги P2P-кредитування вже обчислюються десятками мільярдів доларів, і з кожним роком вони ростуть. Я вирішив розібратися, як це працює взагалі, і чи працює в Україні зокрема.

Також в сфері використання технологій блокчейну і пов'язаної із неї системи крипто валют пропонуються законопроекти оподаткування операцій із криптовалютами, зміни до законопроекту «Про публічні електронні реєстри» [4] щодо запровадження хешування даних, та останній – це зміни до закону про відмивання грошей та протидію фінансуванню тероризму. Якщо говорити про технологію блокчейн, то в податковому законопроекті даватиметься визначення розподіленого реєстру, а в законі про публічні електронні реєстри вводиться поняття хешування, та використання хешів при роботі із даними. Таким чином, мова йде про формування підґрунтя використання технології у державних реєстрах.

Сучасна система фінансової політики одним із векторів має цифровізацію, тому використання розподілених технологій в електронних реєстрах, прогнозовано, може мати попит. Поки-що українська блокчейн-індустрія не має необхідних легалізованих комфортних фінансових та банківських інструментів для ведення бізнесу, взаємодія із іноземними клієнтами залишиться ускладненою. Якщо говорити про інші сфери, окрім використання блокчейну в різних реєстрах, то попит на застосування технології у фінтеку, логістиці, комерції залежить від результатів вже реалізованих кейсів в інших країнах. Проте є інший вагомий фактор – попит на технологію залежить від активності та кількості компаній на ринку, що будуть продавати свої послуги. І тут необхідно застосувати комплексний підхід в руслі створення інституційних умов, що сприятимуть розвитку всієї галузі, адже більшість компаній, що пропонують блокчейн розробку мають основний дохід з роботи із крипто компаніями.

Сучасні системи блокчейн перевищують можливості Visa чи PayPal у швидкості обробки транзакцій. У порівнянні, Visa може обробити до 56 000 операцій в секунду, а максимальний рекорд який встановили австралійські вчені на чолі з професором Винсентом Грамолі, створивши унікальну систему Red Belly Blockchain яка може здійснювати більше ніж 660 000 транзакцій за секунду всього на всього на 300 обчислювальних машинах в одному операційному центрі [5].

Можна стверджувати, що система блокчейн буде широко використовуватися у майбутньому у різних галузях, оскільки зможе задовольнити головні потреби при здійснення транзакцій, а саме надійність, швидкість та зручність. У 2019 році світовий бізнес витратив на технологію 2,9 млрд. дол., що майже на 90% більше порівняно з 2018 роком. Галузі від страхування і судів, до нафти і медичного канабісу починають застосовувати рішення на базі блокчейну. Він може змінити багато інших секторів економіки, які потребують реєстру даних транзакцій і вивільнити ресурси, застосовуючи децентралізовану платформу, яка робить блокчейн стійким до шахрайства.

Використані джерела

1. Давидова І. Технологія блокчейн: перспективи розвитку в Україні. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chac_2017_26_10
2. Технологія блокчейну уже змінює світ фінансів. URL: https://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZ001579
3. Перспективи використання технологій блокчейну у фінансовій сфері. URL: <http://khibs.ubs.edu.ua/wp-content/uploads/2018/04/%D0%94%D0%BE%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf>
4. Закон про публічні електронні реєстри прийнято за основу. URL: <https://news.dtki.ua/state/laws-and-regulations/58658>
5. BitFury Group. Proof of stake versus proof of work. 2015. URL: <http://bitfury.com/content/4-whitepapersresearch/2-proof-of-stake-vs-proof-of-work/posvs-pow-1.0.2.pdf>

Валентина ГОРБАТЮК

аспірантка кафедри менеджменту

Одеського національного економічного університету

Інна КУЗНЕЦОВА

Науковий керівник –доктор економічних наук, професор,

завідувач кафедри менеджменту,

Одеський національний економічний університет

КОНКУРЕНТНА СТРАТЕГІЯ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ

Діяльність підприємства складається з багатьох взаємозв'язаних процесів. Першочерговим серед цих процесів є визначення цілей підприємства та обрання напрямків і способів діяльності, для їх досягнення, тобто розробка стратегії.

Загальновідомо, що універсальної стратегії, для розвитку різних підприємств не існує. Вчені А.Томпсон та А.Стрікленд для вузькопрофільних компаній пропонують розробляти піраміду стратегій, що складається з ділової (конкурентної), функціональних та операційних стратегій. [16, с.72].

Поняття конкурентної стратегії визначали низка вітчизняних та закордонних вчених: І.В. Суха, К.А. Лужинська, Ф. Котлер, Є.А.Бельтюков, О.С. Віханський, А.Томпсон, Є.П.Голубков, І.Ансофф, Г.Мінцберг, М. Портер та багато інших. Огляд наукових джерел дозволяє дійти висновку, що сьогодні немає однозначного підходу до встановлення сутності терміну «конкурентна стратегія». Ми систематизували існуючі визначення конкурентної стратегії та виділили три їх типи (табл. 1).

У рамках першого підходу, конкурентна стратегія направлена на створення стійкої позиції на ринку. За другим підходом конкурентна стратегія направлена на створення стійкої конкурентної переваги. Третя група визначає головною

Таблиця 1